

Jurica Pavičić

Krvavá voda

„Oveľa viac než skvelá detektívka. Krvavá voda je aj príbehom krajiny, ktorá sa pokúša vyrovnať so svojou čerstvo nadobudnutou slobodou. Bude vám blízky.“

Arpád Soltész

IKAR

İKAR

Krvavá voda

Jurica Pavičić

Krvavá voda

Preložila Alica Kulišová

 IKAR

Prvá časť

Silva je nezvestná

9

Druhá časť

Cesty, ktoré sa rozchádzajú

91

Tretia časť

Návrat Silvy

245

Štvrtá časť

Krvavá voda

301

Copyright © Jurica Pavičić, 2017.

Translation © 2023 by Alica Kulihová

Cover design © 2023 by Tomáš Cikán

Slovak edition © 2023 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-8834-8

Prvá část

Silva je nezvestná

Jeden

Vesna

(1989)

Na začiatok treba povedať, že Vesna si veľmi dobre pamätala ten deň.

Bol teplý septembrový deň, nádherný, akoby sa im nebo už vopred vysmievalo. Teplo babieho leta celé popoludnie ochladzoval príjemný mistrál od mora. A keď sa zotmelo, do ulíc, kuchýň a izieb prenikol príjemný závan večerného chládku, ktorý oznamuje jeseň.

Vesna si nepamätala iba deň. Pamätala si aj miesto.

Pamätala si dom na kopci Mista, na ulici za kostolom, dom, v ktorom prežila väčšinu svojho života. Keď zavrela oči, zreteľne videla miestnosti, rozmiestnenie nábytku, predmety. Vchod cez zasklenú verandu, obývačku, kuchyňu s dlaždicami. V obývačke stôl, oproti stolu gauč s vydratým potahom. Na chodbe kovový vešiak na kabáty. A vedľa neho – dvere. Dvere Silvinej izby, na ktorú Silva nalepila nápis *Keep out*.

Vesna si pamätala, ako v ten deň vyzerala obývačka. V rohu stál televízor *El Niš*. Na kresle ležala kopa nevyžehlenej bielizne. Na stene visel kalendár s panorámami z Kanady a nad kuchynskými dverami olejomalba Ježiša. Ježiš mal na obraze zarosené a zasnené oči, naklonenú hlavu a mierne vlnitú bradu. So vztýčeným ukazovákom ich akoby upozorňoval na to, čo príde.

Tak vyzeral ich starý dom v teň deň – 23. septembra 1989. Bola sobota večer. Ako aj v ostatné soboty večerali spolu. Za stolom sedeli štyria. Za vrchstolom sedel Jakov. Oproti nemu ona. Na strane pri terase sedeli ich deti. Dve deti. Dvojčatá – Silva a Mate.

Tak sa začínal výjav, ktorý si Vesna pamätala. Všetci štyria usadení za stolom. Pred sebou mali večeru a tú večeru pripravila ona. Na stole bola varená fazuľa, chlieb a pečená rukola. A tí štyria sedeli a jedli, akoby bol obyčajný večer, hociktorý iný večer.

V rohu izby bol zapnutý televízor, z ktorého k nim doliehali správy. Správy boli dramatické, časy napäté: čínski študenti demonštrovali na námestí, v Rumunsku protestovali ľudia a slovinská vláda odhlasovala novú ústavu a žiadala reformu juhoslovanskej federácie. Všade navôkol sa hovorilo o politike s akýmsi novým, nepokojným oduševnením. Ani ju, ani Jakova politika nezaujímala. Aj ona, aj Jakov žili v pevnom presvedčení, že ak sa budú držať čo najďalej od problémov, tak aj problémy sa budú držať čo najďalej od nich.

Vesna si pamätala všetko: vône, chute, obrazy. Pamätala si jemné mäso morských rybičiek, ktoré sa jej rozplývalo v ústach. Fazuľu, ktorú ako vždy okorenila nakrájaným cesnakom. Pamätala si Jakova, ktorý ako vždy – jedol pomaly a málo. Silvu, ako nenásytne hltala rybu, bojovala s kosťkami a vyplúvala ich na tanier. Pamätala si, prirodzene, aj Mateho. Pamätala si ho, ako pozorne a pomaly vyberal z rýb chrbtové kosti a ukladal ich na okraj taniera, rad zaradom, akoby to boli mŕtvolky. Mate jedol vždy takto. Pomaly, metodicky, všetko si krájal na malé kúsky, akoby krmil malých, neviditeľných liliputánov.

Štyri siluety, štyri telá naklonené nad stolom, si pochutnávali na rybičkách a vyplúvali kosti. Tak si Vesna zapamätala ten večer. Pamätá si ho dodnes.

Pretože dnes už vie. Vie to, čo vtedy ešte nevedela.

Vie, že to bol posledný večer ich normálneho života.

• • •

V septembri 1989 boli Jakov a ona manželmi necelých osemnásť rokov. Za Jakova sa vydala na jeseň 1971. Vzali sa v sobotu, tri týždne pred Vianocami, a civilný obrad viedol miestny matrikár. Svadobnú hostinu mali v sále hotela a prvú noc strávili v hotelovej izbe, ktorá bola mimo sezóny vlhká a chladná.

Po sobáši sa s Jakovom nasťahovali do domu navrchu úzkej uličky nad Kostolom svätého Spyridona. V dome bývali s tetou Zlatou, Vesninou slobodnou tetou, ktorá sa nasledujúcich sedem rokov stala ich spolubývajúcou. Tichá a takmer neviditeľná Zlata žila s nimi, až kým ju jedného popoludnia roku 1978 nenašli nehybnú na kuchynskej dlažbe po mŕtvici. Pochovali ju v tichosti a so všetkou úctou, o týždeň vypratali jej izbu s východom na chodbu. Zo Zlatinej izby urobili izbu pre Silvu.

V tú sobotu roku 1989 Silva ešte obývala túto izbu. Mala v nej svoje šaty, drahocennosti a pubertálne tajomstvá. Na dvere si zavesila anglický nápis, ktorý upozorňoval dospelých, aby sa od nej držali čo najďalej.

Do starého domu, k tete Zlate, sa Vesna a Jakov nasťahovali na jeseň 1971, deň po sobáši. O mesiac pocítila Vesna rannú nevoľnosť a pred raňajkami vracala. O týždeň jej gynekológ oznámil, že je tehotná. Onedlho potom jej splitský gynekológ oznámil krásnu zvesť. Nosila pod srdcom dvojčatá.

Mate a Silva sú dvojvaječné dvojčatá. Keď na ne človek pozerá, zbadá podobu, rovnaké obočie aj profil nosa. Majú rovnaké jemné čelo a rovnakú vrásku pri pere, ktorá naznačuje, že sú vzdorovití. Hoci Mate a Silva sa podobajú fyzicky, ich povahy sa v ničom nezhodujú. Mate je pokojný a zodpovedný chlapec, svedomitý a opatrný, chlapec, o ktorého sa môže človek oprieť, Vesna vedela, že jej bude oporou v starobe. A Silva, Silva je iná. Silva je – povedala raz teta Zlata – *uličnica*. Dotiahne to ďaleko, povedal raz Jakov. Dotiahne to ďaleko, pretože vždy dosiahla svoje.

V ten september 1989 Mate a Silva mali necelých osemnásť rokov. Mate bol maturantom strednej školy, odbor stavba lodí, a budúce leto, keď mal zmaturovať, plánoval sa zapísať na fakultu v tomto odbore. Silva končila ekonomickú školu a na otázky rodičov o svojej možnej budúcnosti odpovedala vyhýbavo, zakaždým opatrne zmenila tému rozhovoru. Silva aj Mate chodili na strednú školu v Splite. Keď sa Mate dostal na strednú školu, popoludní pracoval ako pomocný robotník pri vykládke rýb. Keďže nechcel prísť o popoludňajší honorár, ostal bývať v Miste a do školy cestoval. Každé ráno musel vstávať o šiestej a cestovať do Splitu prímestskou linkou tridsaťpäť minút po diaľnici. Silva nie. Silva bývala v dievčenskom internáte v Splite na Ćirilometodskej ulici. Do Mista sa vracala každú sobotu a tú sobotu bol posledný letný víkend.

Toho septembra 1989 mal Jakov štyridsaťdva rokov. Na bokoch hlavy plešivel, bol už takmer úplne plešatý, ale stále chudý, brucho mal hladké a pevné, na túto skutočnosť bol zvlášť hrdý. V tom čase Jakov ešte pracoval ako účtovník v závode na výrobu syntetickej galantérie. Fabrika sa nachádzala v sklenenej kovovej hale nad magistrálou, v hale, z ktorej dnes zostala iba ruina. Vyrábali sa tam lopty, bočné strany

lodí a gumené člny. Jakov pracoval na mzdovom oddelení. Svoju prácu vykonával trpezlivo a svedomite, bezchybne, ale aj bez ambícií. Po príchode domov sa naobedoval a potom oddychoval na gauči a čítal noviny. Neskôr zišiel na prízemie do bývalej vínnej pivnice. Tam sa venoval svojej záľube, ktorá bola jeho vášňou: rádioamatérstvu. Celý deň čosi spájal, letoval a lepil, zostavoval aparáty plné lampičiek, ktoré sa Vesne zdali tajomné a magické. A potom, keď nastal večer a tma, Jakov si sadol do pivnice, prepínal frekvencie a celé hodiny sa rozprával s ľuďmi po anglicky. Tých ľudí nikdy nevidel a ani neuvidí. Vesna občas počúvala muža, keď sa rozprával ako neznámy s neznámym z druhej polovice zemegule. Nikdy jej nebolo a nebude jasné, aký to má zmysel. No aj keď si to myslela, Jakovovi to nepovedala, vedela, že chlap musí mať nejakú pochatú vášeň.

V tom roku 1989 mala Vesna tridsaťosem rokov. Už štrnásť rokov učila zemepis na Základnej škole v Miste. Od pondelka do piatka učila miestne deti o prúdeň golfského prúdu, o krajinách vyvážajúcich ropu a o riečnych povodiach Juhoslávie. Keďže žili v malom meste, svojich žiakov často a všade stretávala, žiaci ju zdravili a ich rodičia kývali hlavou s uspokojením, keď ju v nedeľu zahliadli v kostole. Keď sa začala venovať tejto práci, bola presvedčená, že má rada školu a deti. Dnes si už tým nebola taká istá. Po čase vstupovala do triedy s potlačovaným podráždením a nezbedy detí v nej stále častejšie vyvolávali výbuchy nezvládnuteľného hnevu. Po štrnástich rokoch sa Vesne čoraz väčšmi zdalo, že deti v podstate nie sú dobré.

Koncom budúceho roka bude mať Vesna štyridsať rokov. Občas myslela na to nesympatické číslo štyri, ktorým sa onedlho bude začínať jej vek. Myslela na to, ako za ostatné

roky pribrala, ako sa zahrabala v monotónnej práci a v manželstve, ktoré bolo pokojné a šťastné, ale nudné. Vtedy, a to bolo skutočne ojedinele, Vesna pochopila, že sa nachádza v bode života, keď ešte môže so sebou niečo urobiť. Ešte stále môže zmeniť prácu alebo bydlisko. Môže schudnúť, učiť sa po čínsky alebo zmeniť účes. Ale tento zmätok netrval dlho. Vesna v skutočnosti netúžila po zmenách a vedela, že ich nechce ani Jakov. Obom sa život, ktorý žili, zdal dobrý. Od pondelka do piatka aj ona, aj on vykonávali svoje bezpečné, ale nudné zamestnanie. Poobede čítali na verande – ona knihu, on noviny – a v lete chodili na pláž. V sobotu zišli na trh s rybami a v prístave si od rybárov kúpili niekoľko pekných kúskov. V nedeľu si na dvore založili oheň a piekli na rošte ryby alebo klobásky či kotlety. Jakov sa rád zvrátil okolo ohňa. Keď ho založil, čelo mu sčervenelo a vystúpili mu naň veľké kropaje potu. Jakov vždy prepiekol mäso a ryby spálil, ale Vesna ho nechávala hrať sa s tým, čo ho tešilo.

A potom, keď deň utíchol, ona aj Jakov si sadli spolu na gauč a na stolík pred sebou položili fľašku vína. Okolo desiatej Vesna už cítila, ako jej oťažievajú viečka, Jakov vypol televízor a preniesol ju do postele. V tom čase – v lete 1989 – ešte stále mali sex. Nerobili to často, ale robili to pokojne, uvedomele, akoby bolo telo toho druhého dobre známe, za-behané zariadenie, s ktorým si navykli pracovať.

V tom čase, v ten september 1989, bola Vesna ešte stále šťastná žena.

Všetko si to pamätá. Pamätá si štyroch ľudí, ktorí sedeli za kuchynským stolom, pod zasneným Ježišom a kalendárom s fotografiami Kanady. Nad Misto sa spúšťal súmrak a z námestia pred prístavom bolo počuť skúšku kapely, ktorá sa

chystala na rybársku veselicu. Pamätá si štyri tiene, ktoré večerali, pili víno a rozprávali sa. Jakov vstal, odniesol tanieru do drezu a víno odložil do kredenca. Silva vstala od stola a lenivým krokom sa odviekla do svojej izby.

To, čo nasledovalo, si Vesna pamätá ako film, ktorý sa premietal dookola tisíckrát. Pamätá si seba, ako v dreze umyla tanieru. Mateho, ako vytriasal obrus a z podlahy pozametal omrvinky. Jakova, ktorý si sadol za stôl a začal sa venovať krížovke v denníku Slobodna Dalmacija. Kým Jakov lúštil krížovku, Silva sa vrátila zo svojej izby oblečená, prichystaná na odchod. Vesna si presne pamätá, ako bola oblečená. Pamätá si to dodnes, akoby Silva stála pred ňou: prikrátke šaty s kvetinovým vzorom, červené tenisky, široká plátenná taška. Pod pazuchou červená suštiaková bunda. Bolo síce babie leto, ale v noci pri mori už bývalo čerstvo.

To bola tá chvíľa. Silva stála pri dverách, v šatách s kvetinovým vzorom, s teniskami na nohách. Stála, akoby čakala na potlesk, a potom krátko zahlásila: *Idem*.

„S kým ideš von?“ spýtal sa jej Jakov. „S Branem?“

„Nie, s Branem nie,“ odvetila Silva, „dnes nie. Nie je tu, je v Rijeke, na prijímačkách na námornú akadémiu. Vráti sa zajtra.“

„Tak kam ideš?“ spýtal sa Silvin otec.

„Idem dole, do zálivu, na zábavu,“ odpovedala. „Nečakajte na mňa, prídem neskoro.“

„Dávaj si pozor,“ dodal Jakov. Povedal dcére, aby si dávala pozor, a Vesna si aj dnes kladie otázku, prečo jej to povedal.

Silva si napravila ramienko na podprsienke, zdvihla tašku a potom krátko, nedbalo zahlásila *čaute* a rýchlo a takmer nečujne sa ako vánok vytratila z domu.

Odišla a Jakov tomu nevenoval nijakú pozornosť. Sedel za stolom zaujatý krížovkou, ani nezdvihol hlavu. Vesna sa zasvenovala tanierom, ktoré utierala kuchynskou utierkou dosucha. Do dnešného dňa nevie, či sa na Silvu vôbec pozrela. Je si istá, že jej neodpovedala na pozdrav.

Pretože vtedy to nemohla vedieť. Ale teraz to vie. Keď Silva povedala *čaute* a jej šaty sa pri odchode rozvlnili, bolo to poslednýkrát, čo ju videli.

Dva

**Mate
(1989)**

V to ráno sa Mate zobudil s ťažkou hlavou. Keď vstal, strop sa nad ním kolísal a v spánkoch a na čele cítil tupú bolesť spôsobenú alkoholom.

Otvoril oči. No hneď ich aj zavrel, lebo ho hlava od silného ranného svetla rozbolela ešte viac. Pokúšal sa znova spať, dúfajúc, že spánok mu pomôže bolesť zmierniť. Ale na to už bolo neskoro. Zvuky a svetlo ho úplne prebrali, a tak len ležal so zatvorenými očami a počúval zvuky okolitého sveta.

Okolo siedmej začul na chodbe otcove kroky. Potom zvuk sprchy a opäť kroky. A matku a otca, ako sa v kuchyni potichu rozprávajú. Z kuchyne k nemu do izby prenikala vôňa tureckej kávy. Tá vôňa bola príjemná.

A tak ďalej ležal so zatvorenými očami a počúval. Počul kroky na schodoch a potom aj otca, ako otvára dielňu. Z dielne sa o chvíľu ozval zvuk otcových nástrojov. Ako každé nedeľné ráno čosi lepil a letoval.

O štvrt na deväť sa vo veži Kostola svätého Spyridona rozozvučal zvon zvolávajúci na rannú omšu. Mate znova začul kroky na schodoch verandy. Počul Vesnu, ako odchádza na omšu a neskôr, ako sa z nej vracia. Počul matku, ako kašle na chodbe, ako vešia bielizeň a nakoniec ako otvára dvere do Silvinej izby, aby ju zobudila.

A potom opäť počul matkine kroky na schodoch. Matka zišla dole, na dvor a otvorila dvere do dielne.

Vtedy bolo niečo pred desiatou, Mate začul z dvora vetu, ktorá odštartovala celú tragédiu. Vesna vošla do dielne a prehovorila, čo Mate počul jasne a zrozumiteľne. *Silvy niet, povedala. Nie je vo svojej izbe.*

Stalo sa to v nedeľu, dvadsiateho štvrtého septembra o deväť päťdesiat.

• • •

V to ráno ešte neboli znepokojení. Dnes sa to Matemu zdá strašné, ale vie, že je to čistá pravda. Neznepokojila sa ani matka, ani otec, ani on.

Silvy niet, niekde prespala alebo skoro ráno kamsi odišla, alebo sa v noci niekde zdržala. Ale vráti sa. Nič zlé sa nemohlo stať. Toto nie je americké veľkomesto, tu nie sú únoscovia, zlodeji a sérioví vrahovia. Toto je Misto – a v Miste sa ešte nikdy nikomu nič nestalo.

Keď Mate vstal, osprchoval sa a umyl, matka sa ho bez znepokojenia spýtala, či nevie, kde je jeho sestra. Mate jej povedal to, čo vedel. Včera večer bola na rybárskej zábave, ako aj on. Na zábave hrala kapela a dídžej Robi po koncerte púšťal hudbu. Silva tancovala. Vtedy ju videl naposledy, pri tanci, okolo jedenástej.

Toto Mate povedal matke. Ale nepovedal jej všetko. Nepovedal jej, že on aj jeho kamaráti o jedenástej odišli zo zábavy, lebo mali dve fľaše stocku a dobrú trávu. Nepovedal jej, že zvyšok noci strávil na pláži pri zálive Travná a pokúšal sa zviesť babu z Nového Sadu, ktorá ho zvädzala svojou ekavskou výslovnosťou. Nepovedal matke, že okrem pár jointov

vypil skoro liter stocku a že ho z toho talianskeho koňaku teraz ukrutne bolí hlava.

Nepovedal jej ani to, že o jedenástej, keď odišiel zo zábavy, videl Silvu tancovať s Adrijanom, synom pekára Lekaja. Ani to, že si Silva u dídžeja Robina raz a potom ešte raz objednala pieseň *Red Red Wine* UB40, a v čase, keď bol na odchode, sa vlnila v Adrijanovom objatí v ľahkom *reggae* rytme. Ani Silva by fotrovcom neoznámila jeho neprístoynosti. A preto ani on nemal v úmysle natrieť ju.

Matka ho počúvala, s nechutou kývla hlavou, vrátila sa do kuchyne a pustila sa do čistenia zemiakov. *Bude asi u Braneho. Príde*, povedal na to Jakov a zišiel dole naspäť do dielne, úplne ľahostajný a pokojný.

Nasledujúcu hodinu a päťdesiat minút strávil Jakov v dielni a sústredene sa venoval rádioamatérstvu. Vesna vložila kurča a zemiaky do pekáča, sadla si za kuchynský stôl a začala čítať nedeľné noviny. Mate sa osprchoval, potajomky zapil tabletku proti bolesti hlavy a znovu sa utiahol do izby, teraz zatemnenej, dúfajúc, že sa jeho utrpenie zmierni. Keď sa zobudil, bolo po bolesti. Pozrel sa na hodinky: štvrt na dve.

O pol druhej vošiel do kuchyne. Obed bol hotový. Na stole boli rozložené taniere, šalát, fľaša bieleho vína a v rúre rozvoniavalo pečené kura. Ale Silvy nikde. Mate si pamätá na tú chvíľu: prvýkrát bol trocha, ale celkom máličko znepokojený.

O štvrt na tri sa Silva stále neobjavila. Vesna stála opretá o chladničku s nahnevaným výrazom na tvári. Otec stál pri kuchynskom stole, pri pohároch a tanieroch a chvíľami sa pozeral na nástenné hodiny, na ktorých sa veľká ručička blížila k číslu štyri. Potom o dve dvadsať povedal: *Mate, choď, prebehni sa po meste. Pohladať ju.*

„Mate, pohľadaj ju,“ povedal otec o dve dvadsať, dvadsiateho štvrtého septembra osemdesiatdeväť.

Mate to vtedy ešte nevedel. Ale dnes už vie: toho dňa, odvtedy, sa jeho život zmenil na vytrvalé pátranie.

• • •

O dve dvadsať si Mate obul tenisky, vyšiel z domu a šiel hľadať sestru. Zišiel úzkou uličkou na námestie pred kostolom, zabočil do strmej ulice vedúcej dolu kopcom a prešiel popri družstevnom nákladiaku zaparkovanom za Lekajovou pekárňou. Keď zišiel do rybárskeho prístavu, vydal sa po nábreží na koniec Mista, až tam, kde sa končil betónový breh a stálo tam iba zopár domov.

Pokračoval v chôdzi po cestičke pri mori, medzi kamenou stenou a sivými ostrými skalami. Z betónového chodníka prešiel na cestu vydláždenú kamennými kockami a z nej na vyšliapaný chodníček. Kráčal po chodníčku, až prišiel ku kaplnke *Hviezda mora* na myse. Tam sa mu ukázal cieľ, kam mal namierené. Za mysom, na samote ďalej od mesta, zbadal dom Rokovovcov.

To leto 1989 Silva začala chodiť s Branem, synom Rokovovcov. Stalo sa to niekedy pred letom, koncom mája alebo začiatkom júna. Jeden večer, po nejakom žúre pri víne a tráve, sa Brane a Silva kamsi vytratil. Keď sa vrátili, ruky mali prepletené okolo pása a Brane žiaril od šťastia. *Ja a tvoja sestra spolu chodíme*, priznal sa mu na druhý deň a Mate od prekvapenia na to nič nepovedal.

Už dávnejšie vedel, že Branemu sa Silva páči. Silva sa vlastne páčila všetkým chlapom v Miste. Pamätal si, ako v prvom

ročníku na strednej škole šli všetci spolu zbierať mušle do zálivu Travna. Odišli tam s troma nafukovacími člnmi, bolo ich pätnásť, medzi nimi aj turisti, aj domáci. Keď podvečer skončili s pustošením mušlí, vyhodili kotvy z lode a na pláži si založili vatru. Záhrebčania hrali na gitarách a okolo ohňa kolovala fľaša miestneho vína. V istej chvíli Mate zbadal, ako sa Brane pozerá na Silvu. Díval sa na ňu, akoby ju chcel pohľadom prehltnúť. V ten večer sa však Silva nalepila na jedného Záhrebčana s gitarou. Dovolila mu, aby ju objal, a okolo desiatej sa začali bozkávať a on svoju ruku vsunul hlboko za jej driek. Mate sa cítil nepríjemne a chcel odvrátiť zrak, ale jediný, na čo mohol upriamiť svoju pozornosť, bol Brane. Brane stál pri ohni, zamračený a namosúrený, na tvári sa mu zračila hlboká beznádej.

V septembri šla Silva znovu do školy v Splite a zdalo sa, že sa Brane upokojil. Trpezlivosť sa mu vyplatila. V máji sa on a Silva napokon dali dokopy a tento ich vzťah fungoval napriek tomu, že Silva nebývala doma, ale v meste. Od pondelka do piatka bola Silva v Splite a užívala si život. Cez víkend prišla do Mista a Brane a ona boli spolu. Brane prišiel po ňu domov a potom šli von, do niektorej z dvoch kaviarní, čo predstavovalo jedinú miestnu zábavu. Brane sa snažil, aby svoj čas strávili spolu a najmä osamote. Ale Silva mala iné plány. Vodila ho tam, kde bola spoločnosť, alkohol, žúry, kam chodieval aj Mate. Matemu sa občas zdalo, že Brane by bol rád, keby to tak nebolo. Ale skoro pochopil, že v ich vzťahu je vodcom Silva a Brane nekritický fanúšik.

Mate stál pri kaplnke *Hviezda mora*. Pred ním sa rozliehal výbežok pevniny vybiehajúci do mora, miesto, kde pevnina Mista najhlbšie zasahovala do kanála. Mys bol na juhu otvorený, a tak sivé, holé a soľou ošľahané ostré skaly čneli pri